

LATVIJAS REPUBLIKA
CĒSU NOVADA PAŠVALDĪBA
CĒSU BĒRZAINES PAMATSKOLA - ATTĪSTĪBAS CENTRS

Reģistrācijas Nr. 4424903139

Adrese: Bērzaines ielā 34, Cēsis, Cēsu novads, LV- 4101
tālrunis/fakss 64125638, www.csip.lv; e-pasts: ci_ac@skolas.cesis.lv

APSTIPRINĀTS

Ar Cēsu Bērzaines pamatskolas - attīstības centra
direktora 2013.gada 02.septembra rīkojumu Nr.56-v

Ar grozījumiem un papildinājumiem 27.03.2017., rīkojums nr. 1-9/12

**KĀRTĪBA PAR DIREKTORA, PEDAGOĢISKO UN CITU DARBINIEKU
RĪCĪBU, JA TIEK KONSTATĒTA FIZISKA, EMOCIONĀLA VAI SEKSUĀLA VARDARBĪBA PRET
IZGLĪTOJAMO**

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72.panta pirmās daļas 2.punktu; Ministru kabineta
24.11.2009. noteikumu Nr.1338 „Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo
drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos”;
Ministru kabineta 22.12.2009. noteikumiem
Nr.1613 „Kārtība, kādā nepieciešamo palīdzību sniedz bērnam,
kurš cietis no prettiesiskām darbībām”

I Vispārīgie jautājumi

1. Kārtības par Cēsu bērzaines pamatskolas-attīstības centra (turpmāk - izglītības iestāde) direktora (turpmāk tekstā – izglītības iestādes vadītājs), mācību priekšmetu skolotāju, internāta skolotāju (turpmāk tekstā – pedagogu) un citu skolas darbinieku rīcību, ja tiek konstatēta fiziska, emocionāla vai seksuāla vardarbība pret izglītojamo (turpmāk – kārtība). Mērķis ir novērst fizisku, emocionālu vai seksuāla rakstura vardarbību pret izglītojamo(mobings), radot pozitīvu skolas vidi laba un godīga cilvēka attīstībai.
2. Kārtība nosaka, kā tiek konstatēti un risināti konflikti vai vardarbība starp izglītojamajiem, starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kā arī starp pedagogiem un vecākiem (vismaz viens likumiskais pārstāvis) par izglītojamo pārkāpumu gadījumiem. Kārtībā arī nosaka konkrētas darbības, kas izstrādātas izglītības iestādei konflikta situāciju risināšanai, kā arī prevencijas pasākumus gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi.
3. Vardarbības pret izglītojamo novēršanai izglītības iestāde papildus ievēro Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas metodiskos ieteikumus.
4. Darbā ar izglītojamo problēmsituāciju risināšanu tiek ievērota konfidencialitāte. Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likumā noteikto, informācija, kuru par izglītojamo ieguvis izglītības iestādes darbinieks ir pierobežas pieejamības, un ziņas, kas jebkādā veidā varētu kaitēt bērna

turpmākajai attīstībai vai viņa psiholoģiskā līdzsvara saglabāšanai, nav izpaužamas. Visi ar konfliktu izmeklēšanu saistītie dokumenti glabājas pie izglītības iestādes sociālā pedagoga.

5. Konflikts šīs kārtības izpratnē ir pretēju vēlmju, interešu, viedokļu, pozīciju un mērķu sadursme, sacensība vai ķīviņš starp atšķirīgi domājošiem indivīdiem.

6. Fiziska vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna veselībai vai dzīvībai bīstams apzināts spēka pielietojums.

7. Emocionālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir bērna garīgo vajadzību ignorēšana, pašcieņas aizskaršana vai psiholoģiskā ietekmēšana, negatīvi ietekmējot viņa emocionālo attīstību.

8. Seksuālā vardarbība šīs kārtības izpratnē ir netiklu darbību veikšana (ķermeņa intīmo zonu aizskaršana) attiecībā pret bērnu, kuru veic bērns vai pieaugušais.

II Konflikti starp izglītojamajiem

9. Ja konstatēts konflikts starp izglītojamajiem, kura laikā saskatāma fiziska, emocionāla vai seksuāla vardarbība, tiek veiktas šādas darbības:

9.1. pedagogs (vai jebkurš darbinieks, kurš konstatējis attiecīgo situāciju) nekavējoties ziņo izglītības iestādes vadītājam vai dežurējošajam administratoram (direktora vietniekam izglītības jautājumos) par konstatēto konflikta situāciju. Izglītības iestādes direktora vietnieks izglītības jautājumos vai sociālais pedagogs ziņo bērna vecākiem;

9.2. pedagogs izvērtē situāciju un informē par notikušo konfliktu sociālo pedagogu, vecākus, lai risinātu radušos problēmsituāciju;

9.3. ja konflikta situācija nav atrisināta, tad pedagogs iesniedz rakstisku iesniegumu izglītības iestādes vadītājam, tālāk lemjot par sociālā pedagoga, psihologa, medicīnas personāla vai cita atbalsta personāla piesaisti situācijas risināšanai;

9.4. pamatojoties uz pedagoga rakstisko iesniegumu, izglītības iestādes vadītājs vai sociālais pedagogs veic pārrunas ar konfliktā iesaistīto izglītojamo vecākiem, nepieciešamības gadījumā aicina uz sarunu klātienē izglītības iestādē, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt;

9.5. pēc notikuma izvērtēšanas, nepieciešamības gadījumā sociālais pedagogs informē par problēmsituāciju attiecīgās tiesībsargājošās institūcijas.

III Konflikti starp izglītojamo un izglītības iestādes darbinieku

10. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, kura laikā saskatāma fiziska vai emocionāla vardarbība pret pedagogu vai izglītības iestādes atbalsta darbinieku, tiek veiktas šādas darbības:

10.1. pedagogs vai izglītības iestādes darbinieks vēršas pie izglītības iestādes vadītāja ar rakstisku iesniegumu ar situācijas aprakstu;

10.2. izglītības iestādes vadītājs izvērtē situāciju un nozīmē atbildīgo administrācijas pārstāvi, kurš sazinās ar izglītojamā vecākiem un veic pārrunas, pēc nepieciešamības arī klātienē izglītības iestādes telpās;

10.3. izglītības iestādes vadītāja nozīmētā atbildīgā persona organizē sarunu, kurā piedalās konfliktā iesaistītās puses, tostarp pēc nepieciešamības pieaicina atbalsta personāla pārstāvjus situācijas risināšanai, kuras laikā cenšas konfliktu atrisināt.

11. Ja noticis konflikts starp izglītojamo un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kura laikā izglītojamais informējis savus vecākus un vecāki pedagoga vai izglītības iestādes darbinieka rīcību

novērtējuši kā nepedagoģisku (nepedagoģiski profesionālās ētikas pārkāpums), tiek veiktas šādas darbības:

- 11.1. izglītības iestādes vadītāja klātbūtnē vecāki veic pārrunas ar pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku, kurš ir iesaistīts konflikta situācijā;
- 11.2. ja vecāki ar pedagogu konflikta situāciju nevar atrisināt, tad:
 - 11.2.1. izglītojamā vecāki raksta iesniegumu par notikušo izglītības iestādes vadītājam detalizētai izvērtēšanai;
 - 11.2.2. izglītības iestādes pieprasa rakstisku paskaidrojumu pedagogam vai izglītības iestādes darbiniekam;
 - 11.2.3. izglītības iestāde var izveidot komisiju, lai izvērtētu konflikta rašanos un to atrisinātu;
 - 11.2.4. tiek veiktas pārrunas atsevišķi ar izglītojamā vecākiem un pedagogu vai izglītības iestādes darbinieku; ja nepieciešams uz noslēguma sarunu pieaicina personu no izglītības iestādes dibinātāja, vietējās Bāriņtiesas vai Sociālā dienesta;
 - 11.2.5. pēc notikuma izvērtēšanas, pēc nepieciešamības, izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pielietot disciplinārsodus (piezīme; rājiens) vai atstādināt darbinieku no darba;
 - 11.2.6. ja netiek konstatēta pedagoga vai atbalsta darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem.

IV Konflikti starp darbinieku un izglītojamo

(Ar grozījumiem un papildinājumiem 27.03.2017., rīkojums nr. 1-9/12)

12. Izglītības iestādes vadītājs vai atbildīgais darbinieks (turpmāk tekstā - direktora vietnieks izglītības jomā, sociālais pedagogs), konstatējot faktu par konfliktu starp darbinieku un izglītojamo, ja iestādes darbinieks kurš ir pieļāvis jebkura veida vardarbību – fizisku, emocionālu vai seksuālu vardarbību, nolaidību vai cita veida izturēšanos, kas apdraud vai var apdraudēt izglītojamā veselību, dzīvību, attīstību vai pašcieņu, un par kuru izglītojamais nav informējis vecākus vai personas, kas viņus aizstāj, iestādes vadītāja un darbinieku rīcības kārtība ir šāda:

- 12.1. nepieciešamības gadījumā izglītojamajam tiek sniegta psiholoģiskā vai medicīniskā palīdzība;
- 12.2. notikuma aculiecinieki informē iestādes vadītāju (prombūtnes laikā – vadītāja vietnieku (aizvietotāju) par notikušo;
- 12.3. iestādes vadītājs telefoniski vai mutiski informē izglītojamā vecākus, nepieciešamības gadījumā var organizēt iesaistīto pušu tikšanos, klātesot atbildīgām personām;
- 12.4. no darbinieka, kurš pieļāvis iespējamo vardarbību, vadītājs pieprasa rakstisku paskaidrojumu;
- 12.5. situācijas noskaidrošanai tiek pieprasīts rakstisks paskaidrojums no notikuma aculieciniekiem;
- 12.6. personu, kura ir pieļāvusi iespējamo vardarbību, vadītājs ar rakstisku rīkojumu var atstādināt no amata pienākumu pildīšanas;
- 12.7. iestādes vadītājs tajā pašā dienā ziņo policijai, bāriņtiesai vai citai bērnu tiesību aizsardzības institūcijai par jebkādu vardarbību, noziedzīgu nodarījumu vai administratīvu pārkāpumu pret bērnu, vai citādu apdraudējumu;
- 12.8. izglītības iestādes vadītājs izdod rīkojumu par komisijas izveidošanu situācijas izvērtēšanai;

- 12.9. ja netiek konstatēta pedagoga vai cita darbinieka vainojama rīcība, izglītības iestāde nosūta izglītojamo vecākiem rakstiski motivētu skaidrojumu par darbinieka darbības izvērtējumu un atbilstību attiecīgiem normatīvajiem aktiem un ētikas principiem;
- 12.10. ar vardarbību saistošie dokumenti glabājas pie iestādes sociālā pedagoga.

V Rīcība, ja izglītojamais apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību

13. Ja izglītojamais izglītības iestādē apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību:
- 13.1. attiecīgais pedagogs informē vadītāju vai dežurējošo administratoru par izglītojamā uzvedību;
- 13.2. izglītības iestādes vadītājs nodrošina izglītojamam, kurš apdraud savu vai citu personu drošību, veselību vai dzīvību, mācības citā telpā sociālā pedagoga, izglītības psihologa vai cita pedagoga klātbūtnē, mācības citā telpā var ilgt no vienas mācību stundas līdz mācību dienas beigām;
- 13.3. izglītības iestādes vadītājs rakstiski (papīra vai elektroniska dokumenta formā) nosūta izglītojamā vecākiem informāciju par izglītojamā uzvedību un nepieciešamo vecāku sadarbību ar izglītības iestādi;
- 13.4. izglītības iestādes vadītājs rīkojumā nosaka atbalsta personāla pienākumus, lai veicinātu turpmāko sadarbību ar izglītojamo un vecākiem un izstrādātu atbalsta pasākumus atbilstoši izglītojamā vajadzībām un situācijai;
- 13.5. izglītības iestādes vadītājam ir tiesības pieaicināt nepieciešamos speciālistus, lai nodrošinātu uzlabojumus izglītojamā uzvedībā un mācībās;
- 13.6. ja izglītojamā uzvedībā nav uzlabojumu un vecāki nevēlas sadarboties ar izglītības iestādi, bet situācijas risināšanā vēlas iesaistīt citus speciālistus, vadītājs šo informāciju nosūta attiecīgajai pašvaldībai.

VI Izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi

14. Gadījumos, kad izglītojamais bez attaisnojoša iemesla neapmeklē izglītības iestādi, izglītības iestāde veic šādas darbības:
- 14.1. pedagogs sazinās ar vecākiem, lai noskaidrotu skolas kavējumu cēloni.
- 14.2. kad bērns ierodas skolā, pedagogs uzklaua bērna viedokli par situāciju.
- 14.3. pedagogs sadarbībā ar citiem skolas pedagogiem un atbalsta personālu veic skolēna novērošanu klasē/internātā.
- 14.4. situācijas, par kurām pedagogam nekavējoties ziņo sociālajam pedagogam un izglītības iestādes vadītājam:
- 14.4.1. aizdomas, ka bērns cieš no emocionālas, fiziskas vai seksuālas vardarbības;
- 14.4.2. saņemta informācija, ka bērns nav nakšņojis mājās;
- 14.4.3. pedagogs pamanījis, ka bērna uzvedība izmainījusies (piemēram, uzvedība kļuvusi izaicinoša, rupja, bērns noslēdzies sevī, ir drūms);
- 14.4.4. pedagogs pamanījis, ka bērnam nav sezonai piemērots apģērbs, mācību līdzekļi, vai arī bērns nav ēdis.

15. Ja vecāki par problēmsituāciju ir informēti gan mutiski, gan rakstiski (sagatavojot oficiālu vēstuli), bet neattaisnotie kavējumi turpinās, pedagogs nedēļas laikā informē skolas sociālo pedagogu un izglītības iestādes vadītāju.

16. Sociālais pedagogs sadarbībā ar izglītības iestādes atbalsta personālu, pedagogiem/internāta skolotāju un vecākiem analizē bērna neattaisnoto kavējumu cēloņus izmantojot gan skolēnu rakstveida paskaidrojumus, gan anketēšanu, gan individuālas sarunas, var veikt arī mājas apmeklējumus. Minētie uzdevumi tiek sadalīti speciālistiem izglītības iestādē.

17. Darba gaitā ir jāizvērtē vairāki iespējamie problēmas cēloņi, kas var būt saistīti ar:

17.1. problēmām izglītības iestādē;

17.2. bērna individuālo situāciju (veselības problēmas, mācību un uzvedības traucējumi, individuālas problēmas jeb pārdzīvojumi, kas saistīti ar attīstības vai traumatisko krīzi, u.c.);

17.3. problēmām ģimenē.

18. Pēc informācijas apkopošanas tā tiek nodota izglītības iestādes vadītājam, kurš tālāk lemj par saziņu ar izglītojamā vecākiem un atbildīgo bērnu tiesību aizsardzības iestāžu piesaisti situācijas noregulēšanai.

Direktors

Z.Ozols